

Befejezés

Most látjuk csak igazán, hogy mekkora vállalkozásba fogtunk! Most, amikor már túl vagyunk a sok-sok apró részleten, és reményeink szerint egy jókora nagy, de mégis áttekinthető képpé állt össze ezeknek a részleteknek a sokasága. A helyi élőfa-világ bemutatása eleve nagy kihívást jelentett számunkra, és nekünk nem volt kitől ellesni, hogy melyik végénél is kellene megfogni a dolgot.

Minden álszerénység nélkül azt gondoljuk, hogy önként vállalt feladatunkat teljesítettük. Még hozzá oly módon, hogy lényegében elejétől fogva mindketten önállóan dolgoztunk, és közben csak a legfontosabb dolgokban konzultáltunk, egyeztettünk időnként (bár nem mondható, hogy túl nagy gyakorisággal.)

A bevezetőben már beszéltünk az elképzelt munkamódszerről, és ehhez a munka során igyekeztünk is tartani magunkat. Ha könyvünket forgatva az olvasó megérzi azt az „egy húron pendülést”, amire mindketten egyaránt törekedtünk - akár a szakmai igényesség, akár a közérthetőség dolgában -, akkor mondhatjuk, hogy *nem dolgoztunk rosszul*. Hogyha emellett még olyasmit is talál a könyvben, amiért úgy érzi, hogy érdemes volt elolvasnia, akkor már *nem dolgoztunk hiába*.

Talán nem von le a munka értékéből, ha őszintén bevalljuk, hogy időnként bizony kisebb dilemmát okozott nekünk néhány szakmai kérdéssel kapcsolatos közös álláspont kialakítása. Hiszen, mint említettük, vannak olyan dolgok, amelyekben a kertészek és az erdészek vitában állnak egymással, nincsenek azonos véleményen. Mi ugyanis éppen azt szerettük volna demonstrálni ország-világ előtt, hogy a közös cél, vagyis a települési zöldfelületekkel való hathatósabb törődés érdekében minden érdekelt szakembernek egy irányba kell – és lehet – húznia a kocsit, még akkor is, ha egyébként más-más szakterületet képviselnek. Ez pedig kizárta azt, hogy a közösen írt könyvben bármilyen módon egymással vitatkozzunk. Ettől függetlenül, az elkészült és egymás mellé illesztett fejezetek soraiból talán az is kiolvasható, hogy egyikünk sem mondott le a saját véleményéről, és ez a körülmény talán még használt is a közösen meghatározott cél megközelítésének.

Munkamegosztásunk egyszerű volt. A kertész a növényrendszertani keretek közé illesztve, növénycsaládonként sorjában ismertette a dunaújvárosi fákat, ügyelve arra, hogy semmi fontos információ ne maradjon ki ebből az ismertetésből, de azért ne legyen túl hosszú sem a szöveg. Az erdész pedig egy sajátos logikai rendszert követve megpróbált úgy mesélni a fákról, kertekről, erdőkről, hogy közben minél több szó essék a mi fáink, a dunaújvárosi fák történetéről is. Reményeink szerint a különböző műfajhoz tartozónak is tekinthető (leíró, illetve kötetlenebb formában megírt) részeket sikerült úgy összekapcsolnunk, egymás mellé illesztelnünk, hogy az olvasó ne érezzen abban törést. Ha ezt illetően tévednénk, akkor az csakis tapasztalatlanságunk rovására írható, mivel - mint említettük – eddig még nem igazán szerezhettünk jártasságot efféle közös könyvírásban-szerkesztésben.

A digitális technikának köszönhetően sok-sok képet volt módunk készíteni a könyvben ismertetett fákról, illetve azok különböző részeiről. A nagyszámú fa levele, virága, termése, kérge, egész habitusa csak a fák darabszámát jóval meghaladó mennyiségű képen férhet el, ennyi képet pedig lehetetlen lenne egy nyomtatott kiadványban megjeleníteni. Ha a tervezett könyvünkhöz tartozó képi illusztrációk száma éppen ezért korlátozott is lehet, egyéb (digitális) adathordozókon minden kép az érdeklődők rendelkezésére áll.

A bevezető részben azt ígértük, hogy a munka befejeztével néhány statisztikai adattal is fogunk szolgálni a dunaújvárosi faállomány összetételét illetően. Persze nem valami unalmas táblázatra

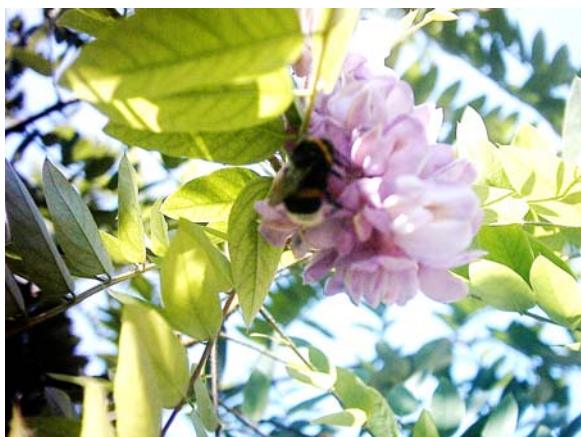
gondoltunk akkor sem, és most sem szeretnénk az olvasót fölöslegesen untatni. Egy pár számot viszont feltétlenül le kell írunk ahhoz, hogy némileg érzékeltetni tudjuk, milyen fából állt össze az évek folyamán városunk mai fás növényzete. Az eredmény fölött majd elgondolkodhatunk, és ki-ki a maga módján vonhat le belőle következtetéseket.

Korábban többször idéztük *Terpó Andrást*, aki szerint a hazai települések faállományában már több az idegenből származó taxon, mint az őshonos hazai. Mi akkor úgy gondoltuk, hogy ilyen szempontból nálunk, Dunaújvárosban talán valamivel kedvezőbb lehet a helyzet. Ám csak gondoltuk, de ezzel kapcsolatos adataink nem lévén, semmi biztosat nem tudtunk mondani.

Most már beszámolhatunk róla, hogy ebben a szerény munkában száznál jóval több olyan dunaújvárosi fát sikerült bemutatni, amelyek jelentős összetevői a települési zöldfelületeknek. Sok növényt így is ki kellett hagynunk, tehát *a mi fáink* listája még bővíthető lenne. Ám ennyi adat is elegendő bizonyos összehasonlítások elvégzéséhez.

Az eredmény számunkra is érdekes és tanulságos. Mert való igaz, hogy fáinknak csak kisebb hányada – 37%-a – őshonos, hazai származású növény, de az Európa más részeiből hozzánk került fákkal együtt az európaiak összaránya már meghaladja az ötven százalékot (53%). Ez pedig azt jelenti, hogy nálunk még kisebbségben vannak az amerikai és ázsiai származású fafajok, illetve taxonok.

Mindebből természetesen nem derül ki, hogy melyik faféleségből mennyi van az erdőkben, parkokban, vagy az utak mentén, hiszen korrekt nyilvántartás hiányában erre vonatkozó adataink továbbra sincsenek. Csak tapasztalataink alapján mondhatjuk, hogy darabszámát illetően dunaújvárosi fáink nagy többsége valószínűleg idegen származású jövevény. Emlékezzünk csak az Amerikából jött *akácok* agresszív térhódítására erdeinkben és útjaink, vasútjaink mentén, de az ártéri erdőkben önmagukat továbbszaporító *zöld juharok*, vagy ugyanott a hazai fák helyét elfoglaló *nemes nyárok* is jól látható példái mindannak, amiről beszélünk.

A dunaújvárosi fák, és általában az itteni közcélú zöldfelületek történetével kapcsolatban igen sok szakember munkájáról kellene bővebben szólnunk, ha teljesebb képet szeretnénk adni mindarról, amit most csak felvázolni volt lehetőségünk. Ezen a helyen is csak megemlíteni tudunk néhány olyan kertészt és erdészt, akikről az eddigiekben még nem volt szó.

Elsősorban *Ormos Imre* professzort, akinek nevéhez fűződik többek között a Liszt Ferenc kert parkjainak a megtervezése. Aztán *Szendrői Józsefet*, aki frissen végzett kertészmérnökként az ugyancsak frissen megalakult Kertészeti Vállalat szakmai munkáit irányította az első években. Őt követte a főmérnöki poszton *Tihanyi László*, a parkfenntartó egység élén pedig *Tichy László*, *Szendrői Ágnes*, *Szalkai István* és *Tóth Lászlóné*. A déli városi dísznövény termesztő telepen és faiskolában a korábbi idők szakgárdájából többek között *Tóth István* és *Dér Pál* nevét fontos ismernünk, no meg a partfenntartó üzemtől *Nyilas Elekét*, aki az ottani biológiai rekonstrukció megtervezésének és kivitelezésének is részese volt. Sok mai parkunk tervezője a volt helyi tervező irodáról *Vörösné Zsuzsa*, *Borzavári László* és kollégáik.

Az erdőtelepítő, majd később az erdőt művelő erdészek sorában *Kancsár Ferenc* és *Dávid Ferenc* munkáját sem hagyhatjuk említés nélkül. Ahogyan *Matók János* erdőfelügyelőt sem, aki székesfehérvári lakos letére úgy tekintett a dunaújvárosi erdőkre, mint aki maga is itt él közöttünk.

A fenti szakembereken kívül sok százan vallják ma is büszkén, hogy közülük van a mi fáinkhoz, hogy részük volt abban a munkában, amelynek eredménye ez az országosan is jelentős városi zöldfelület. Közük van hozzá ilyen, vagy olyan módon, ezért becsülik és féltik is. Idős és fiatal egyaránt.

Mivel könyvünk elsősorban a fákról szól, sajnos több olyan fontos

dolog kimaradt belőle, mint például a városi dísznövény termesztő telepeknek, vagy a vasmű kertészetének története, munkája és dolgozói. Pedig ezek az egységek is igen jelentős szerepet játszottak zöldfelületeink kialakításában és fejlesztésében.

Végezetül mind a ketten komolyan azt gondoljuk, hogy az írott betűknél és színes képeknél

sokkal többet érnek maguk a könyvben tárgyalt növények. Magyarán szólva: kívánatos lenne, hogy városunk fáit természetes környezetükben, erre a célra kialakított fagyűjteményekben (arborétumokban) „személyesen” is megismerhesse és tanulmányozhassa a közönség. Mert ha valóban a magunkéink érezzük őket, ha *a mi fáink* tényleg fontosak nekünk, akkor igazán megérdemelnének ennyi figyelmet!

